

והרי כבר **תנינא**, שנינו במשנה לעיל [לט ב] שהמפתה נותן שלשה דברים, והאונס — נותן ארבעה דברים. המפתה נותן בושת ופגם וקנס, ומוסיף עליו האונס עוד תשלום, שנותן אף את דמי הצער!

וכיון שכבר שנינו במשנה זו שהמפתה נותן שלשה דברים, והאונס ארבעה, מה מוסיף התנא במשנתנו להשמיענו?!

ומתרצינן: את ההלכה שאם היתה המפותה או הנאנסת "נערה", נותן את התשלומים **לאביה** של הנערה — **איצטריך** ליה לתנא של משנתנו להשמיענו, שהרי את הדין הזה לא שנינו במשנה לעיל.

ומקשינן: הרי זה שנותנן **לאביה**, נמו **פשיטא** הוא! מדאמרינן דקא **יהיב**, שמשלם המפתה את התשלומים האלה.

שהרי מעצם חיובו לשלם אנו יודעים בודאי שהוא צריך לשלם לאביה ולא לה. דאי תשלומים אלו הם **לעצמה**, תיקשי, **אמאי יהיב מפתה?** מדוע צריך הוא בכלל לשלם? והרי **מדעתה**, בהסכמתה של הנערה, **עבד**, הוא עשה את מעשהו, שהרי

מוריש לבנו זכות שזכתה לו תורה בבתו<sup>(5)</sup>. וליף לה מקרא.

וכן, אם **עמדה** בדין לתבוע את התשלומים בהיותה נערה, **עד שלא בגרה** — הרי הן של **אב**.

ואם **מת האב** לאחר מכן, שכבר זכה בתשלומין — הרי הן של **אחיו**.

אבל אם לא הספיקה לעמוד בדין **עד שבגרה** — הרי הן של **עצמה**.

**רבי שמעון אומר**: אף אם עמדה בדין קודם שמת האב, **אם לא הספיקה לגבות** את תשלומיה **עד שמת האב** — הרי הן של **עצמה**. ובגמרא מפרש טעמא.

מ-א א **מעשה ידיה** של הנערה, שעשתה בחיי אביה, **ומציאתה** [מציאות שמצאה], **אף על פי שלא גבתה** אותן עד שמת האב, וכגון שלא קבלה עדיין את שכר פעולתה עד שמת [והגמרא תבאר את משמעות ה"גביה" לענין מציאה] — הרי הן של **אחיו**.

**גמרא**:

ותמהינה: **מאי קא משמע לן** משנתנו?

שיזכו הבנים ממנה מכח ירושתו! ועל זה כתב רש"י שאין האחין זוכין כלל בזכות שיזכתה תורה לאב בבתו.

ובשמ"ק הביא שהראשונים מבארים בדעת רש"י, שבאמת עיקר הטעם הוא משום שאין אדם מוריש קנס לבניו. אלא ששיטת הריב"א היא שאדם מוריש קנס לבניו, ועל זה כתב רש"י דהיינו רק בשאר קנסות, אבל באונס ופיתוי — אינו מוריש לבניו אף לשיטה זו, דהא אמרינן לקמן שאין אדם מוריש לבניו זכות שזכתה לו תורה בבתו.

אם גנב ראובן את שורו של שמעון, וטבחו ומכרו, ולא הספיק לתבוע את ראובן עד שמת, אין יורשיו יכולים לתבעו. כי כל קנס, שאם היה מודה בו היה ניפטר מלשם, אינו ממון להורישו לבניו.

5. כך כתב רש"י. ויש לדקדק, למה עירב רש"י שני טעמים, טעם של אין אדם מוריש קנס לבניו, וטעם שאין אדם מוריש לבנו זכות שזיכתה לו תורה בבתו?

וביאר הפנ"י, שלא די בטעם הראשון, כי עדיין תקשי אמאי הוי לעצמה, הרי כמו שזוכה האב מהבת אפילו גבתה, כך הוה לן למימר